

MEA

MAXIMA

CULPA

Jan Bats

ISBN: 9789403780818

© Jan Bats

INLEIDING

We're all gonna die!

Vijf doemscenario's

Tipping Points – ook weer zoiets

Ik stem al jaren GL, heb zonnepanelen...

Maar ik deed toch niets verkeerd?

Hoe is het dan toch zo ver gekomen?

Louis XV: après moi la deluge

Okee, okee, maar ik kan er nu toch niets meer aan doen?

Hoe vertel ik het de kinderen?

De set-up

Stappenplannen per leeftijdscategorie

MEA MAXIMA CULPA – de ultiemste sorry

WAT? Ook nog een rouwproces?

Is er nog hoop?

Nee, het komt nooit meer goed

En Darwin dan?

Mag ik nooit meer vliegen?

Wel een tattoo nemen; geen kinderen!

Noodpakketten of...

Hoe bouw ik een schuilkelder?

Snel nog wat kerncentrales bouwen?

Dus ik hoef mij als individu eigenlijk niet schuldig te voelen?

Is er dan ECHT helemaal geen hoop?

Nou, misschien een beetje

Wat moet er gebeuren?

En dan moet alles ook nog mee zitten

Leuk hoor maar moet **IK** ook nog wat doen?

Komt het nog goed als we vanaf volgende maand beginnen ons best te doen?

Hoopvol nieuws

AANPASSEN OF AANPAKKEN?

Oh, just one more thing

Conclusie

We're all gonna die

Samenvatting/peptalk

WAT MOET IK DOEN?

Nabrand

(DE) TIEN ~~GEBODEN~~ RICHTLIJNEN

NABRANDER 2

NABRANDER 3 - voor de sceptici

Reacties uit de Tweede Kamer

Lijst aanbevolen leesvoer

INLEIDING

Welkom, beste lezer!

Terwijl er een guurbuine wind door ons land waait, kan het af en toe nuttig zijn even op te kijken van je smartphone en *om te zien naar* de wereld om ons heen.

Want die verandert. Elke dag. Zo langzaam dat het bijna niet opvalt maar als je een tijdje niet gekeken hebt, zie je de verschillen. Misschien niet in jouw directe omgeving of in je bubbel maar de wereld verandert ontegenzeggelijk.

Terwijl jij niet op zat te letten, zijn er plotseling namelijk steeds vaker bosbranden, oorlogen, overstromingen, Marco Borsato is weer op de radio te horen en de volgende pandemieën zijn slechts een kwestie van tijd.

Gelukkig meestal ver weg maar het zijn wel voorbodes van waar jij onmiskenbaar mee te maken gaat krijgen. Niet vanavond en hopelijk niet al volgende week maar ze komen eraan. Een enorme *shitshow* (om de officiële Amerikaanse term maar eens te gebruiken) staat klaar om los te barsten.

Maar hee, misschien ben jij dan al lang dood! Lig je heerlijk zorgeloos *six feet under* te composteren terwijl de wereld boven je vergaat. Lekker belangrijk toch!

O, wacht! Hoe zit het met je kinderen dan? En met je kleinkinderen als je die hebt? Hoe moeten zij zich redden? Heb je ze voldoende tools en skills meegegeven om straks met allerlei doemscenario's om te gaan? Of denk je dat het wel los zal lopen? Dat de politiek ons gaat redden? Of anders

de grote bedrijven want het is toch ook in hun belang dat de aarde blijft bestaan?

Ik denk dat jij en ik wel weten dat dat uiteindelijk niet gaat gebeuren.

Voor hen¹ heeft het geen meerwaarde. Termen als verduurzaming, vergroenen en alles met *green* ervoor zijn marketinginstrumenten, bedoeld om nog meer omzet en winst te genereren.

Wat zeg je? TotalEnergies heeft bij jou in de buurt een paar mooie laadpalen neergezet. Wow! Vertellen ze je ook hoe vreselijk ze huishouden in Afrika om nóg meer olie te verkrijgen? Denk het niet. Trap niet in deze greenwashing², mensen: een oliemaatschappij is per definitie niet groen of 'eco-vriendelijk', hoeveel geld ze ook gebruiken om je dat te laten denken.

Maar nu dwaal ik af. Genoeg gesomberd; er is werk aan de winkel! Want weet je nog je kinderen? Die arme jongelui die straks geen schone wereld meer hebben om in te leven? Hoe ga je ze dat vertellen? Hoe ga je ze daar op voorbereiden? En vooral: hoe ga jij hun je excuses aanbieden voor het feit dat jij de ontwikkelingen nooit hebt tegengehouden!

Ik ga je de tools en de vaardigheden aanreiken die jij nodig hebt om je nageslacht voor te bereiden op het einde. Om ze

¹ Ik ben vreselijk aan het generaliseren. Er zijn natuurlijk veel positieve uitzonderingen!

² Greenwashing is wanneer bedrijven valse claims maken over hun milieuvriendelijkheid om consumenten te misleiden. Ze gebruiken vaak vage termen zoals "eco-vriendelijk" zonder bewijs om duurzaam over te komen terwijl ze in werkelijkheid weinig doen voor het milieu.

recht in de ogen te kijken en zonder knipperen te zeggen hoe het ooit zo is gekomen. Dat doe ik in dit handige POD³ boek dat je net voor slechts € 14,95 hebt aangeschaft of misschien wel gekregen hebt van iemand die het beste met jou voor heeft. Dank daarvoor. En wees gerust: de kleine marge zal nuttig besteed worden!

Wat zeg je? Het valt allemaal toch wel mee? Man, het is verschrikkelijk en je zit nog maar in de INLEIDING! Wacht maar tot je aan hoofdstuk 1 'We're all gonna die!' begint.

Oh, nog één ding: Nederland is ook het land van zeurpieten, zeikerds en verongelijkte klagers geworden. Gelukkig niet iedereen maar tegen het deel dat roept dat alle problemen een hoax zijn en/of door een onzichtbare, babybloeddrinkende elite gecreëerd zijn, zeg ik.. uh... WOEF⁴!

Uiteraard is dit een opvoedboek voor iedereen. Sowieso voor mensen met kinderen maar zeker ook voor alle mensen die begaan zijn met het lot van onze planeet. En ook voor alle mensen die niet begaan zijn met het lot van onze planeet. Want dit boek is ontzettend belangrijk. Hoe belangrijk? Dat weet je pas als je je door alle 100 (?)⁵ pagina's heen geworsteld hebt. Ik kan wel alvast verklappen dat iemand over dit boekje gezegd heeft dat het misschien wel

“hét addendum op alle opvoedboeken ooit geschreven”
is!

³ Print On Demand – het boek wordt pas gedrukt wanneer het besteld is. Goed voor het milieu!

⁴ Dat zegt mijn hond ook als ze iets raars ziet en dat is meestal een verstandige reactie.

⁵ Geen idee hoe lang het wordt. Ik stop als ik geen zin meer heb. Of eerder als het af is.

Maar let op: dit was de laatste keer dat ik vriendelijk ben geweest. Ik ben eigenlijk pisluk dat het zover heeft moeten komen. Woest ben ik maar ik mag mijn emoties niet de overhand laten krijgen bij het schrijven van dit boek. Er is tenslotte nog veel te doen.

Ik begin met een korte schets van wat er nou allemaal aan de hand is. Vervolgens komen we bij de kern van dit boek: hoe vertel je de kinderen dat er voor hen geen toekomst meer is? Je krijgt verschillende gesprekstechnieken die toegespitst zijn op verschillende leeftijden. Maatwerk dus! Want dit is een gedegen boek dat met zorg samengesteld is. Tot slot volgt er een kort hoofdstukje waarin de vraag 'Is er nog hoop?' wordt beantwoord (spoileralert: nee). (Spoiler-spoileralert: heeeeeeeeeeeel misschien!)

En ik? Wie ben ik dat ik weet hoe je de jeugd voorbereidt op wat komen gaat? Eerlijk gezegd weet ik het zelf ook niet. Ik ga je hier proberen uit te leggen hoe ik denk dat we moeten handelen. Ik ben tenslotte ook maar een schrijver die voor een lezer staat en deze vraagt zijn boek te lezen om daarmee de volgende generaties te helpen. Dat probeer ik met een beetje humor en lichtheid in een satirisch bedoeld boekje. Ik zou ook een slap, sentimenteel liedje⁶ kunnen schrijven maar daar schiet niemand wat mee op.

⁶ "Hoe vertel je iemand
Dat de aarde niet gezond is
Dat de koeien steeds meer poepen
En de zon steeds feller schijnt?
't Is wat het is...
't Is de EINDTIJD!"

DISCLAIMERT: Alle theorieën, aanwijzingen, aanbevelingen, adviezen en praktijkvoorbeelden die niet van anderen zijn, komen voort uit mijn eigen (vier) *creatio ex nihilo* onderzoeken (2023/2024) en mijn nog ongepubliceerde traktaat '*sensus communis in de polder*'.

Dit boekje kun je zien als een gesprek ("tussen jou en tussen mij"⁷ zou André Hazes⁸ zeggen) waarbij ik degene ben die voornamelijk aan het woord is en jij degene die ademloos leest en ALLES in je opneemt. Ik zal hier en daar jouw gedachten opschrijven.

**Laten we beginnen.
We hebben geen tijd te verliezen!**

PS Er zijn nogal wat⁹ **VOET**noten¹⁰ in dit boekje. Let op: deze zijn belangrijk!

⁷ Uit 't Geeft niets meer' van André Hazes (1984)

⁸ De echte Hazes dan hè, niet die andere die ook zo heet maar dat niet mag van zijn moeder die hem zo genoemd heeft.

⁹ Stuk of 70.

¹⁰ Je vindt ze hier; onderaan de pagina.

We're all gonna die!

Natuurlijk gaan we allemaal dood! Dat doet iedereen. Ik sterf alleen liever door ouderdom dan door mensen veroorzaakte ellende.

Lees hieronder maar eens welke catastrofes ons allemaal te wachten staan¹¹. In het volgende hoofdstuk komt dan eindelijk de kern van dit boek: 'hoe vertel ik het de kinderen?'

Vijf doemscenario's

Ik kan er wel tien bedenken maar ga me beperken tot de vijf meest waarschijnlijke.

1. Ongecontroleerde klimaatverandering

Wat is het? Als we de uitstoot van broeikasgassen¹² niet als de sodemieter terugdringen, krijgen we te maken met een zeer snelle klimaatverandering (en nee, dat is niet hetzelfde als weersverandering). Wereldwijd kan de gemiddelde temperatuur met 3° C stijgen. Of meer.

Ja. Dus? Nou, we krijgen verwoestende orkanen, extreme en langdurige droogtes, zeespiegelstijging, mislukte oogsten en dus voedseltekorten, verlies van biodiversiteit, complete regio's die totaal onleefbaar worden door bijvoorbeeld verwoestende overstromingen, tropische bossen en andere

¹¹ Uiteraard onder voorbehoud hè.

¹² Vooral CO₂ (koolstofdioxide) maar ook methaan (CH₄)

belangrijke ecosystemen zullen verdwijnen en we krijgen te maken met een enorme migratie van klimaatvluchtelingen.

Maar waarschijnlijk zitten we pas rond het jaar 2050 in deze puinzooi dus de verwachte massale economische schade, de migratiegolven, de conflicten over hulpbronnen en de onomkeerbare schade aan de biodiversiteit zijn allemaal nog lekker ver weg.

Wat moet er gebeuren? Het is allemaal geen *rocket science* hoor. De CO₂-uitstoot moet radicaal verlaagd worden, door bomen te planten moeten ecosystemen hersteld worden en de landbouw moet duurzaam gemaakt worden.

Om dit te bereiken, moeten alle overheden ambitieuze klimaatdoelen stellen en alle bedrijven zullen moeten verduurzamen. Wij gewone mensen kunnen het beste volgens het 'minder-minder-minder-principe' leven (wat eigenlijk om veel meer minders gaat maar drie keer minder bekt gewoon lekker): minder energie gebruiken, minder consumeren (vooral vlees), minder water verbruiken, minder *fast-fashion* kopen, sowieso minder goedkope rommel uit China kopen en minder klagen (sorry, deze laatste is een persoonlijke wens ter verbetering van de algehele sfeer hier te lande).

Wat gaat er waarschijnlijk gebeuren? Te weinig vrees ik en vooral te laat.

We'll always have Paris hoor ik je denken en als je refereert aan één van de mooiste films ooit geef ik je groot gelijk maar jij slimmerik, jij doelt natuurlijk op dat oude verdrag van bijna 200 landen die in 2015 tijdens de 21e klimaatconferentie in Parijs afgesproken hebben de